

Ващенко Ю.Ю.

*студентка 4-го курсу факультету права, гуманітарних і
соціальних наук Кременчуцького національного університету
ім. Михайла Остроградського*

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

адвокатура в Україні, як основний правозахисний інститут, займає чільне місце у правозахисній системі. Правозахисну діяльність адвокатури як інституту, що здійснює цю діяльність на професійній основі, утверджено статтею 59 конституції України та вказаними в ній спеціальними функціями щодо забезпечення права кожного на правову допомогу, правовий захист від обвинувачення і надання правової допомоги під час вирішення справ у судах та інших державних органах.

до літа 2012 року, в своїй діяльності адвокатура керувалася Законом України «Про адвокатуру» 1992 року. Не зважаючи на зміни, які були внесені, цей нормативно-правовий акт не враховував сучасних тенденцій розвитку та функціонування адвокатури. тому, нормативна база адвокатської діяльності потребувала оновлення. і, нарешті, 5 липня 2012 року верховна рада України ухвалила Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», і довгоочікувана реформа зайшла в активну стадію. цей закон зберіг позитивні напрацювання попередніх проектів, урахував нові доктринальні положення кримінального процесуального кодексу, які, зокрема, передбачають посилення ролі адвокатів, а також демократичні європейські стандарти щодо організації діяльності адвокатури.

Новий закон має низку нововведень, окремими з яких є:

– вимога про проходження обов'язкового стажування перед отриманням свідоцтва про право займатися адвокатською діяльністю. така вимога є досить обґрунтованою, адже сфера права є багатогранною, і тому не кожна особа, яка має вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права та яка склала кваліфікаційних іспит, уявляє нюанси, які існують у діяльності адвоката. Проходження стажування матиме позитивний результат, оскільки в стажиста буде наставник (адвокат), який допоможе краще зорієнтуватися в особливостях майбутньої професійної діяльності;

– чітко визначено три організаційні форми адвокатської ді-

яльності: 1) індивідуально. При цьому, адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою; 2) у межах адвокатського бюро. адвокатське бюро є юридичною особою, що створене одним адвокатом, який діє на підставі статуту; 3) у межах адвокатського об'єднання. адвокатське об'єднання є юридичною особою, що створене шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), що діє на підставі статуту.

- врегульовано питання про повноваження на підписання договорів про надання правової допомоги, можливість залучення на договірних засадах інших адвокатів до виконання договорів про надання правової допомоги, укладених адвокатським бюро чи адвокатським об'єднанням.

- законодавчо врегульовано питання, пов'язані з адвокатським запитом. Зараз серед підприємств, установ та організацій поширена практика необґрунтованих відмов у наданні інформації на адвокатський запит. Прийнятий Закон вирішив цю проблему, запровадивши адміністративну відповідальність за такі дії. Законом чітко встановлено строки надання інформації на адвокатський запит;

- розширено коло осіб, на яких поширюється обов'язок збереження адвокатської таємниці. до адвокатської таємниці віднесено будь-яку інформацію про клієнта, що стала відомою під час виконання адвокатом професійних обов'язків, у тому числі питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, та інформація, що зберігається на електронних носіях;

- та інші.

З вищенаведеного новий закон можна охарактеризувати як позитивний, який конкретизував права та гарантії професійної діяльності адвоката порівняно з минулим Законом України «Про адвокатуру», адвокатський запит стає дієвим інструментом в роботі адвоката. Новий закон дає визначення ордера адвоката, конкретизує вимоги до договору про надання правової допомоги, описані процедури залучення адвоката до дисциплінарної відповідальності та ін.. але як будь-якому новому є і мінуси, що полягають в великій кількості недомовок, наприклад, щодо процедури реєстрації адвокатами адвокатських бюро як самостійних юридичних осіб, їх оподаткування, соціального захисту. Неврегульована процедура розкриття адвокатської таємниці, хоча Закон і закріпив, на кого поширюється обов'язок збереження адвокатської таємниці, а хто

може розголошувати цю інформацію чи за письмовою заявою клієнта, чи документи можуть втратити статус адвокатської таємниці, не вказано.

Необхідно, щоб клієнт сам розпоряджався долею інформації про себе, а нерегульованість питання про розкриття адвокатської таємниці уможливило недобросовісне використання цієї норми правоохоронними органами, зокрема отримання таких заяв під примусом та без участі адвоката.

Отже, адвокатура України здійснює свою діяльність на принципах верховенства закону, незалежності, демократизму, гуманізму і конфіденційності. тому вказані вище проблеми мають бути вирішені в максимально короткий термін. адвокатура здійснює свої повноваження як посередник між особою й судом, забезпечуючи надійний захист прав і основоположних свобод людини в усіх сферах суспільного життя.